

TEKST
Willem-Jan van Ekert

ILLUSTRATIE
Levi Jacobs

KWALITEIT OPENBARE BESTUREN

Investeren in overheden loont

Om te weten te komen welke Europese regio's meer aandacht verdienen deed de Europese Commissie vorig jaar onderzoek naar de kwaliteit van openbaar bestuur in de Europese lidstaten. Blijkt dat er een groot verschil is tussen Europese lidstaten onderling maar ook tussen regio's binnen een land.

DE AFGELOPEN jaren benadrukten veel onderzoeken hoe belangrijk de kwaliteit van het openbaar bestuur is voor de economie. Slecht bestuur in achterstandsgebieden in de EU vormt een belemmering voor ontwikkeling, terwijl goed bestuur van cruciaal belang blijkt voor het welzijn van de samenleving. De kwaliteit van bestuur heeft ook een grote invloed op de gezondheid van mensen, hun toegang tot basisdiensten, maatschappelijk vertrouwen en politieke legitimiteit. Die kwaliteit helpt te verklaren waarom leefomstandigheden tussen landen en regio's verschillen, terwijl het BBP per hoofd

van de bevolking min of meer hetzelfde is.

Binnen Europa grote verschillen

Elk jaar stelt de Wereldbank de Worldwide Governance Indicators (WGI) op van meer dan 200 landen waarin de kwaliteit van de overheidsinstellingen wordt aangegeven. Zo kijkt de indicator voor effectiviteit naar overheidsbeleid, kwaliteit van openbare diensten, mate van onafhankelijkheid van overheidsdiensten van politieke druk en geloofwaardigheid van de overheid. De EU-landen die volgens de WGI in 2015 de meest effectieve overheden hadden, waren

Denemarken, Nederland, Finland en Zweden. De landen met de minst effectieve overheden waren Roemenië, Bulgarije, Griekenland en Italië. Tussen 1996 en 2015 daalde de effectiviteit van de overheid in zeven EU-landen, waaronder België.

De kwaliteit van bestuur varieert aanzienlijk tussen en binnen EU-lidstaten. Mensen in Zweden, Finland, Denemarken, Nederland en Duitsland zijn het meest positief over de kwaliteit en onpartijdigheid van het onderwijs, de gezondheidszorg en de rechtshandhaving. Mensen in regio's in Roemenië, Bulgarije en Italië zijn het minst positief. De grootste verschillen doen zich voor tussen regio's in Spanje, Italië, Roemenië, België, Bulgarije, Hongarije en de Tsjechische Republiek.

Bepalende factor voor regionale groei

Verbeteringen in de kwaliteit van instellingen behoren tot de belangrijkste

factoren voor economische groei en veerkracht in de EU. Het doorvoeren van verbeteringen op dit vlak, door ofwel wijdverbreide corruptie aan te pakken ofwel maatregelen te nemen om overheidsbesluiten efficiënter en transparanter te maken, is dan ook belangrijk voor regionale ontwikkeling. Even belangrijk als fysieke investeringen. Professioneel en onpartijdig openbaar bestuur levert betere beleidsresultaten op. Dat is ook de reden waarom Scandinavische landen, op de voet gevolgd door Duitsland, Luxemburg en het Verenigd Koninkrijk de meest slagvaardige en verantwoordingsplichtige overheden hebben. Terwijl Griekenland, Cyprus, Kroatië, Hongarije, Roemenië en Bulgarije hier het slechtst scoren. In België en de Tsjechische Republiek zijn burgers relatief nauw betrokken bij de beleidsvorming, maar zijn de overheden minder slagvaardig dan het EU-gemiddelde.

Professioneel en onpartijdig openbaar bestuur levert betere beleidsresultaten op.

CONCLUSIES

Er is duidelijk bewijs dat de kwaliteit van de overheid belangrijk is voor de sociale en economische ontwikkeling in de hele EU en een belangrijke bepalende factor voor regionale groei. Maar de manier waarop nationale regelgeving wordt uitgevoerd, verschilt per regio en weerspiegelt verschillen in de efficiëntie van regionale en lokale overheden. Het rapport stelt dan ook voor om verbeteringen aan te brengen in de administratieve capaciteit en effectiviteit van de besturen en om de corruptie terug te dringen. 🗳️